

jediným omezením a s jedinou změnou, obsaženou v druhé větě XVI. odstavce poslední vůle, týkající se pouze Vojtěcha D-a. Nižší soudy tudíž posoudily věc správně po stránce právní projevivše mínění, že teprve po smrti stěžovatelově bude možno posouditi, kdo jsou jeho zákonnými dědici a tedy jeho substituty, a že jimi budou osoby, které v době smrti stěžovatelovy budou jeho zákonnými dědici bez ohledu na to, zda již v době smrti Bély D-a žili, byli počati, či teprve později.

Čís. 3974.

Ujednání, jímž manželka pověřuje manžela správou svého jmění, nevyžaduje formy notářského spisu. Manžel má proti manželce nárok na zákonné úroky z hotovostí vynaložených v její prospěch za správy jejího majetku. Za trvání manželství nenastává promlčení nároku na náhradu těchto úroků. Zmocněnému manželci náleží, by zařídil placení úroků podle zásady §u 1416 obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. června 1924, Rv I 388/24.)

Manžel domáhal se na manželce za rozvodového sporu náhrady nákladu, jež byl vynaložil, spravuje manželčin podnik. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Mylným jest názor dovolatelky, že ujednání, kterým manželka pověřuje manžela správou jmění, vyžaduje formy notářského spisu. Podle §u 1238 obč. zák. jest, pokud manželka neodporuje, míti za to, že pověřila manžela správou svého volného jmění. Právo manželovo, volné jmění manželky spravovati, se tudíž vůbec nezakládá na smlouvě, nevyžaduje proto, by bylo založeno dokonce smlouvou ve formě notářského spisu, a není tohoto proto třeba ani tehdy, projevuje-li manželka jen se zákonnou úpravou správy jejího jmění ještě výslovný souhlas. Otázkou, zda jest notářského spisu třeba, když manželka manželci poskytuje smlouvou též užívání svého jmění, není třeba se obírat, neboť o ten případ tu nejde. Stejně správně posoudil odvolací soud věc co do nároku na úroky. Podle §u 1239 obč. zák. jest na manžela, pokud jde o správu jmění, pohlížeti až na jisté výjimky stanovené v jeho prospěch, právě tak, jako na jiného zmocněnce. Má proto také jako každý jiný zmocněnec, jak vyplývá ze zásady §u 1014 obč. zák. o právech zmocněnce, nárok na zákonné, ode dne vynaložení i bez upomínky jdoucí úroky, z hotovostí ve prospěch zmocnitele vynaložených, což blíže jest doličeno jak v obecně známých dílech Krainz-Ehrenzweig, System des Privatrechtes z r. 1920, v §§ech 300 a 383, Mayrs Lehrbuch des bürgerlichen Rechtes, sv. III. str. 14, tak zejména obšírně v díle Schey, Obligationenrecht, str. 585 a 651. Zaručuje-li zákon v §u 1239 obč. zák. takto manželci, vedoucímu správu manželčina jmění, právní postavení zmocněnce se zvláštními výsadami, není důvodu a také není žádných

předpisů, z kterých bylo by lze dovozovati, že chtěl ho připraviti o výhodu, stanovenou bez omezení v §u 1495 obč. zák. ve prospěch manželů co do vydržení a promlčení vzájemných práv, jež tedy platí i pro manžela, spravujícího manželčino jmění. Právem proto odvolací soud vyřkl, že žalobci promlčení úroků za trvání manželství se žalovanou podle §u 1495 obč. zák. nemohlo vůbec ani započítati. Měl-li žalobce z á k o n - n ý nárok na úroky, nemůže se žalovaná neznalostí tohoto práva již podle §u 2 obč. zák. platně dovolávati, aby vyvrátila správnost názoru odvolacího soudu, že pro súčtování úroků ze založených částek platí zásada §u 1416 obč. zák. Napadajíc tento názor dále též poukazem k tomu, že tato zásada předpokládá určitý úmysl dlužníka, jak úroky mají býti súčtovány, a že této zásady tudíž na ni použití nelze, když sama jako dlužnice ani nevěděla, že má povinnost úroky platiti, přezírá, že její nevědomost byla nahrazena vědomostí jejího manžela zmocněnce, jemuž také přináleželo, aby placení úroků zařídil tak, jak nejlépe vyhovovalo zájmu jeho dlužnice a mandantky, totiž podle §u 1416 obč. zák., jenž v první řadě chrání zájmy dlužníkovy. Ostatně je tu tato otázka naprosto podružného rázu, jelikož se nárok na úroky vzhledem na manželský poměr dosud vůbec nemohl promlčeti a tedy ani na tom nezáleží, za kterou dobu zpět úroky byly účtovány.

Čís. 3975.

Peníze, vypůjčené na úpis válečných půjček, jest splatiti v Kč, třeba válečné půjčky byly mezitím znehodnoceny.

V případech n u t n ý c h jest okresní v ý b o r oprávněn schváliti usnesení obecního výboru o uzavření zápůjčky k úpisu válečných půjček. Zda jde o případ »nutný«, jest posouditi samosprávným orgánům.

Usnesení obecního výboru v Čechách o upsání válečné půjčky jest neplatné, nebyly-li přítomny dvě třetiny členů.

(Rozh. ze dne 12. června 1924, Rv I 398/24.)

Žalující záložna domáhala se na žalované obci placení úroků z lombardní zápůjčky, kterou prý obec uzavřela za účelem úpisu válečné půjčky. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení této rozepře, jejímž předmětem jest platnost tří komunálních zápůjček, které žalobkyně žalované obci poskytla při úpisu V., VI. a VIII., rakouské válečné půjčky, spatřuje dovolatelka v tom, že odvolací soud 1. nepovažoval za odůvodněnou námitku clausula rebus sic stantibus, 2. uznává, že došlo k schválení všech tří zápůjček nadřízeným samosprávným orgánem, 3. má za platná usnesení žalované obce ze dne 6. června 1917 a ze dne 23. června 1918 o úpisu na VI. a VIII. válečnou rak. půjčku. K bodu 1.: Jak soudy nižších stolic